

PGD MARKOVCI

ČAS USTANOVITVE IN ČAS OSAMOSVOJITVE (1923-1952)

Požari so bili vse do konec 19. stoletja posledica uporabe odprtega ognja v objektih preproste gradnje, ki so hitro zagoreli tudi ob udarih strel, večkrat pa so zagoreli tudi zaradi požigov. Požari so bili katastrofalni že zaradi prej omenjene gradnje in tudi zaradi tega, ker ni bilo na razpolago ustrezne opreme. Katastrofalni požar je bil tudi požar v Novi vasi pri Markovcih leta 1923, ko je zgorel precejšnji del naselja od Plarovih do Županovih.

Tudi ta požar je bil eden izmed vzrokov, da so se vaščani Nove vasi in Markovcev odločili za ustanovitev skupnega gasilskega društva. Na ustanovnem občnem zboru, ki je bil 20. 7. 1923, je bilo ustanovljeno Prostovoljno gasilno društvo Nova vas - Sv. Marko. Ustanovni člani iz Markovcev so bili: Meglič Franc (1904), Forstnarič Janez (1900), Meznarič Ludvik (1897), Golob Janez (1896), Bezjak Jernej (1899) in Bezjak Anton (1904). V času Kraljevine Jugoslavije in banovin se je društvo imenovalo Prostovoljna gasilska četa Nova vas - Sv. Marko Župa Ptuj.

Slika 1: Ustanovni člani iz Markovcev: Meglič Franc, Forstnarič Janez in Meznarič Ludvik. Druge fotografije se niso ohranile. Gasilski znak iz časa ustanovitve v jugoslovanski gasilski zvezi - Ljubljana (1919 – 1933).

Prvi prostori oz. manjši gasilski dom je stal na lokaciji današnjega gasilsko-vaškega doma v Novi vasi, ki je bil zgrajen 2006. Markovski gasilci so bili zelo nejevoljni, ko je leta 1933 pogorel spodnji del vasi, imenovan Siget. Niso slišali gasilske sirene, takrat »trube«, iz gasilskega doma v Novi vasi. Zato so postavili nov gasilski dom na meji med Markovci in Novo vasjo, da so imeli gasilci iz obeh vasi do njega približno enako pot. V Markovcih je zagorelo še kar nekaj krat. Eden večjih požarov je bil 18. marca 1943, ko je v popoldanskih urah zagorelo na domačiji Jakoba Goloba in Jakoba Obrana. Iz zapisov je moč razbrati, da je bila škoda velika, zgorele so tudi tri krave in svinja.

Slika 2: Drugi gasilski dom je bil postavljen na mejo med obema vasema.

Slika 3: Pri delitveni bilanci so Markovčani dobili ročno brizgalno z lanenimi cevmi. Leta 1948 je bil nabavljen gasilski avto znamke Ford.

Gasilstvo je dobivalo vedno večji pomen in vlogo. Gasilci so sodelovali na vseh večjih prireditvah, tudi ob cerkvenih praznikih, procesijah in birmah. V zapisih beremo, da so 15. maja 1951 gasilci na konjih odjezdili naproti škofu, ki je bil namenjen birmovat k sv. Marku, dva dni kasneje pa je takratna oblast udeležence priprla.

Slika 4: Markovski gasilci so sodelovali na najrazličnejših prireditvah, tudi kot nosilci neba v procesiji na telovsko nedeljo.

Markovčani so želeli imeti svoje lastno društvo. Prvi interes o ustanovitvi svojega društva so izkazali že leta 1950 na 27. občnem zboru, ki je bil v gostilni Rožmarin v Markovcih. Po sporazumni delitvi opreme, so Markovčani dobili ročno gasilno brizgalno Knaust, ki je bila kupljena ob ustanovitvi skupnega društva leta 1923 z nekaj dodatne opreme, kot so bile npr. lanene cevi in ročniki. Tako so 12. 12. 1952 Markovčani dobili samostojno Gasilsko društvo Markovci.

V času skupnega društva imenovanega Prostovoljna gasilska četa Nova vas - Markovci je bila leta 1933 nabavljena še motorna brizgalna MB ILO in leta 1948 avtomobil znamke Ford.

ČAS GRADNJE IN NABAVE GASILSKEGA VOZILA (1952 – 1980)

Po ustanovitvi samostojnega društva v Markovcih ni bilo ustreznih prostorov za hrambo gasilske opreme. Zato se je član društva Cimerman Franc odločil, da odstopi gasilcem del gospodarskega poslopja, kjer je bila oprema vse do leta 1956. Gasilci so se nato z upravo Kmetijske zadruga Markovci, ki je imela tudi skladiščne prostore (današnje učilnice, ki spadajo k župnišču) dogovorili o najemu dela teh prostorov, ki so jih domačini imenovali »hale«.

S tem so gasilci dobili nov zagon. Začeli so se množično izobraževati. Obiskovali so tečaje na Ptuj in v gasilski šoli v Medvodah. Nekaj gasilcev se je izobrazilo za podčastnike in ti so prevzeli vodenje gasilskega društva.

S prostovoljnimi prispevki vaščanov in okolice so začeli nabavljati opremo. Leta 1955 je bila kupljena nova motorna brizgalna MB Savica, dvanajst let kasneje pa moderna motorna brizgalna MB Rosenbauer, ki sta jo delno financirali Krajevna skupnost Markovci in Občinska gasilska zveza Ptuj. Gasilci so primaknili svoj delež tako, da so na ceste navozili

100 m³ gramoza, tako zaslužili 120.000 dinarjev in prisluženi denar namenili za nabavo brizgalne.

Vodstvo gasilskega društva je začelo razmišljati o novem gasilskem domu. Obrban Janez, član društva, je takoj ponudil svojo parcelo za gradnjo doma, vendar je bila premajhna. Zraven te parcele je bila še ena parcela, ki je bila v lasti mariborske škofije, ki je prav tako dala soglasje za gradnjo gasilskega doma. Vendar do gradnje ni prišlo.

Kasneje se je gasilcem ponudila možnost preureditve sokolskega doma (objekt predvojnega telovadnega društva Sokol), ki ga je imela v najemu osnovna šola. Ta je leta 1972 dobila novo telovadnico, zato ga ni več uporabljala. Začela se je preureditev doma. Dograjen je bil stolp in nato še garaža. Ker je okrog doma bilo malo prostora, je soseda Zemljarič Otilija darovala del parcele za gasilski dom. Tako adaptiran sokolski dom je postal gasilski dom Markovci, predan svojemu namenu leta 1974.

Slika 5: Iz sokolskega doma, ki je bil zgrajen okrog leta 1940 in adaptiran leta 1974 je nastal prvi gasilski dom v Markovcih.

Po otvoritvi gasilskega doma leta 1974 so se dogodki kar vrstili. Že naslednje leto (1975) je bil razvit članski prapor. Gasilski prapor je zastava, ki simbolizira pripadnost gasilskemu društvu. Na prvi strani je gasilski znak obdan z lovorjevim vencem. Na levi strani je letnica ustanovitve društva, na desni pa letnica razvitja prapora. Na hrbtni strani prapora je lik gasilca z gasilskim pozdravom »NA POMOČ«.

Slika 6: Predaja prvega orodnega vozila je bila 1976, predaja gasilskega doma pa 1974.

Napočil je čas za novo vozilo, ki je bilo nabavljeno leta 1976, svojemu namenu pa predano na veliki vrtni veselici 20. 6. 1977. Vozilo je bilo znamke TAM 65 T5 in gasilcem dobro služi še danes.

POMLADITEV DRUŠTVA IN NOVA OPREMA (1980 –2002)

Generacija gasilcev, ki je leta 1952 začela novo pot, se je postarala. Društvu je bilo potrebno dati nov zagon, kar se je tudi zgodilo leta 1984, ko se je zamenjala celotna garnitura vodstva. Mlado generacijo gasilcev je bilo potrebno najprej izšolati, saj gasilsko društvo do leta 1988 ni imelo gasilskega častnika. V letu 1985 smo dobili tri nižje častnike, v letu 1988 pa že prvega častnika. Leta 1990 se je v Markovce priselil Kokol Stanko, član GD Slovenja vas, ki je imel velik smisel za delo z mladino. Pričele so se priprave na razvitje mladinskega prapora, ki bi ga naj razvili v letu 1991. Žal zaradi osamosvojitvene vojne do tega ni prišlo. Prapor je bil razvit na 70. obletnici društva, 19. 9. 1992. Slovesnost ob 70. letnici se je začela izpred gasilskega doma z gasilsko parado, v kateri so sodelovali gasilci iz PGD Nova vas s staro vprežno ročno brizgalno. Razvitje prapora in slovesnost ob 70. letnici društva je bila na rokometnem igrišču ob zadružnem domu.

V tragični nesreči leta 1988 smo izgubili našega pionirja. V njegov spomin smo leta 1989 pripravili gasilsko tekmovanje, ki je postalo tradicionalno. Do leta 2015 je na tekmovanju nastopilo 481 pionirskih, mladinskih in članskih ekip iz 139 gasilskih društev.

Slika 7: Na 10. memorialnem tekmovanju za pokal »Marka Slamerška« leta 1999 je nastopilo 62 ekip, med drugim tudi ekipe iz Avstrije in Hrvaške.

Tekmovanje je postalo mednarodno, saj smo gostili ekipe iz Hrvaške, Avstrije in celo iz Madžarske.

Slika 8: Novo vozilo za prevoz moštva Peugeot boxer in operativna enota društva leta 1996. Ob tej slovesnosti je bilo izdano 200 kosov priložnostnih kovancev, ki so jih prejeli darovalci za vozilo in gostje.

V letu 1996 je bila ustanovljena Gasilska zveza MO Ptuj, kateri člani je postalo tudi PGD Markovci. Napočil je tudi čas zamenjave gasilskega vozila. Po 20. letih, natanko 29. 6. 1997 smo predali svojemu namenu novo vozilo za prevoz moštva, znamke Peugeot boxer. Vozilo je stalo 1.600.000 Sit in je bilo delno plačano iz proračuna MO Ptuj, člani pa smo s 104 pogodbami zbrali preostanek sredstev od vaščanov.

Leta 1998 smo dobili novo občino in s tem tudi upanje, da se nam uresničijo želje iz leta 1984, da bi naposled le dobili primeren gasilski dom. K uspehu nas je vodila pot s svetnikom občine Janezom Liponikom. Pričele so se priprave na praznovanje 80. obletnice društva.

Slika 9: Vodstvo društva se začne intenzivno pripravljati na gradnjo novega gasilskega doma. Od leve proti desni: Predsednik Marko Lepoša, poveljnik Franc Prelog, tajnik Darko Štrafela in Janez Liponik, svetnik občine Markovci, regijski poveljnik.

DVAJSET LET V POLNEM RAZMAHU (2003 – 2013)

Gasilci nadaljujemo z opravljanjem javne gasilske službe in delom ob drugih pomembnih dogodkih v vasi kot so postavljanje majskega drevesa, slavalokov ob birmah, pomoč ob občinskih praznikih in fašenku.

V letu 2002 se začnejo resne priprave na gradnjo gasilskega doma kljub velikemu nasprotovanju. Bila je podpisana pogodba z Občino Markovci za 200.000 €, naročena in pridobljena je bila gradbena dokumentacija. V letu 2004 smo dobili še dodatnih 150.000 €.

Slika 10: Članstvo PGD Markovci ob 80. letnici društva, 29 .6. 2003

80. letnico obstoja društva smo praznovali skupaj z Območno gasilsko zvezo Ptuj, ki je praznovala 7. dan gasilcev OGZ Ptuj, 29. 6. 2003. Dan pred praznovanjem obletnice smo organizirali gasilsko vajo, na kateri so sodelovali gasilci vseh društev v občini in gostje iz GD Šoštanj - mesto z gasilsko lestvijo. Vajo smo izvedli na cerkvi sv. Marka v Markovcih.

Stari gasilski dom smo podrli 21. 4. 2004 in takoj začeli z gradnjo novega, ki ga je gradilo podjetje GP Projekt iz Ptuja. 83. občni zbor društva, ki je bil 4. 3. 2007 je bil v novem gasilskem domu. Novi moderni gasilski dom s 600 m² smo predali svojemu namenu, 1. 7. 2007

Slika 10: 1. 7. 2007 je bil svojemu namenu predan nov gasilski dom, ki smo ga začeli graditi leta 2004. PGD Markovci je bilo uvrščeno v II. kategorijo društev in je imelo 25 operativnih članov, število vseh članov pa je bilo 104.

Na slovesnosti ob predaji gasilskega doma je sodelovalo več kot 600 gasilcev in vaščanov. Prisoten je bil pomočnik generalnega direktorja URSZR, Branko Dervodel, predsednik GZS Ernest Eöry, župan občine Markovci, Franc Kekec, župan MO Ptuj, dr. Štefan Čelan, župan občine Hajdina, Rado Simonič in mnogi drugi gostje. Blagoslov doma sta opravila škof dr. Jožef Smej in domači župnik Janez Maučec.

Člani PGD Markovci in nekaj drugih vaščanov smo opravili več kot 5.000 prostovoljnih delovnih ur. Po uradni cenitvi je bil gasilski dom ovrednoten na 500.000 €. Prispevek občine je bil 370.000 € kar pomeni, da smo gasilci v novi dom vložili 130.000 €.

Od leta 2007 smo čakali tudi na primerno gasilsko vozilo za II. kategorijo. Želeli smo ga predati svojemu namenu ob 90 letnici društva. Kljub zapletom smo v letu 2012 uspeli nabaviti podvozje za vozilo GVC 16/25 znamke Renault. V letu 2013 so vozilo nadgradili v podjetju Marjana Pušnika v Črenšovcih pri Slovenski Bistrici.

Slika 12: Ob 90 letnici društva smo hkrati praznovali 17. dan gasilcev Območne gasilske zveze Ptuj in namenu predali novo gasilsko vozilo GVC 16/25 na podvozju Renault. Dan pred proslavo je še bila slavnostna seja in podelitev činov Gasilec na nivoju zveze.

Proslava ob 90 letnici društva je bila 22. 6. 2013 združena s proslavo ob 17. dnevu gasilcev Območne gasilske zveze Ptuj. Svečanost ob 90 letnici se je dan poprej začela s slavnostno sejo v gasilskem domu. Društvo je vsem povabljenim podelilo priložnostna priznanja in knjigo Zbirka znakov, značk, odlikovanj in drugih eksponatov, katere avtor je član PGD Markovci, Janez Liponik st. Po mimohodu ešalonov je bila proslava v večnamenski dvorani v Markovcih. Blagoslov novega vozila je tudi tokrat opravil škof dr. Jožef Smej. Gasilsko vozilo z opremo je vredno 240.000 €. Občina je prispevala 170.000 €, razliko pa so člani zbrali s sponzorstvom.

Na 91. občnem zboru, 22. 2. 2014, je bilo izvoljeno novo vodstvo društva.

Slika 13: Novo vodstvo društva: Predsednik – Matjaž Mlinarič, poveljnik – Jernej Liponik in tajnik Mihael Slana.

PREDSEDNIKI:

1953 do 1955 BEZJAK Janez
1955 do 1959 HORVAT Janez
1959 do 1963 CVETKO Jože
1963 do 1982 KLINC Martin
1982 do 1984 ŠTRAFELA Marko
1984 do 1991 LIPONIK Janez
1991 do 1991 BEZJAK Marjan
1991 do 1995 KOSTANJEVEC Branko
1995 do 1999 KOROŠEC Marjan
1999 do 2014 LEPOŠA Marko
2014 dalje MLINARIČ Matjaž

POVELJNIKI:

1953 do 1956 OBRAN Janez
1956 do 1957 BEZJAK Janez
1957 do 1960 OBRAN Janez
1960 do 1978 ŠTRAFELA Marko
1978 do 1984 BEZJAK Janez
1984 do 1985 MLINARIČ Marjan
1985 do 1988 CIMERMAN Milan
1988 do 1991 KOSTANJEVEC Branko
1991 do 1992 BEZJAK Janez
1992 do 1996 RAJH Zlatko
1996 do 2002 VRTAČNIK Dani
2002 do 2014 PRELOG Franc
2014 dalje LIPONIK Jernej